

ข่าวเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานพัฒนาสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์. 0-2280-4085 ต่อ 3500, โทรสาร. 0-2281-2803

<http://social.nesdb.go.th>

สศช. ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงไตรมาสหนึ่ง ปี 2551 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2551

นายอำพน กิตติอำพน เลขาธิการ สศช. นายกิตติศักดิ์ สินธุวนิช รองเลขาธิการ สศช. และนางสุวรรณี คำมั่น ที่ปรึกษาด้านนโยบาย และแผนงาน สศช. เปิดเผยว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญๆ สรุปได้ดังนี้

ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2551

มิติด้านคุณภาพคน : สถานการณ์การมีงานทำไตรมาสหนึ่ง คนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น อัตราว่างงานทรงตัวในระดับต่ำที่ร้อยละ 1.6 การจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวในอัตราร้อยละ 1.8 โดยสาขาการค้าส่ง ค้าปลีก และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร ขยายตัวตามการบริโภคที่ฟื้นตัวต่อเนื่องและการท่องเที่ยวที่ขยายตัวดี สำหรับการจ้างภาคเกษตรซึ่งอยู่ในช่วงนอกฤดูการผลิตขยายตัวจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 0.5 เนื่องจากมีการปลูกข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมากขึ้น ส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม ด้านคุณภาพการศึกษายังไม่น่าพอใจ ผลการทดสอบ O-NET ระดับ ป.6 และ ม.6 คะแนนเฉลี่ยส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ ด้านสุขภาพของประชาชน จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง 11 โรค เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรค มือ เท้า ปาก และ ไข้เลือดออก ส่วนการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่พบมาก ได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หัวใจ และมะเร็ง โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญคือพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน

มิติด้านความมั่นคงทางสังคม : คนไทยมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินลดลง เนื่องจากปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรงขึ้น โดยคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 49.4 เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและยาเสพติดเพิ่มขึ้น ด้านคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเริ่มมีรูปแบบการโจรกรรมหรือลักทรัพย์ที่เป็นสาธารณะสมบัติและวัตถุโบราณ ส่วนความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุทางบกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 53.8 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

The Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB) reports on social monitor in Q1/2008, on June 9, 2008.

Mr. Ampon Kittiampon, NESDB Secretary-General, Mr. Kitisak Sinthuvanich, Deputy Secretary-General, and Ms. Suwanee Khamman, Senior Adviser in Policy and Plan, together disclosed that NESDB had monitored significant movements in that society, summarizing that ::

Social Development Report in Q1/2008 (January – March)

Human Quality Dimension: Overall employment continued to increase in Q1/2008, whereas unemployment remained low at 1.6 percent. Employment in non-farm sectors grew 1.8 percent, especially in wholesale and retail markets, as well as hotels and restaurants as a result of recovery in overall consumption and healthy expansion in tourism. The farming sector, during the off-season period, grew from the same period last year by 0.5 percent, due largely to expansion in the second crop farming. There was an increase in the proportion of the elderly in the labor force, mainly in the farm sector. Educational quality remained unsatisfactory, as evidenced from the lower average O-NET testing results at Prathom Suksa 6 and Mathayom Suksa 6 (primary and high school levels) than the minimum criteria. As for public health, the number of patients suffering from 11 infectious diseases continued to increase, especially from foot and mouth disease, and dengue hemorrhagic fever. Most of the non-communicable diseases, found among people, included high-blood pressure, diabetes, heart disease and cancer, given the rising number of patients—which unhealthy consumption pattern and personal lifestyles are among key risk factors. .

Social Security Dimension: Thai people experienced lower security in life and property, due to the more intense narcotic problems. The number of drug-related cases increased 49.4 percent. Children and the youth tended to increasingly get involved in property and drug related cases. There emerged the new types of robbery and stealth of public property or antiques. Losses from accidents

มิติด้านพฤติกรรมและความเปราะบางของชน: ค่าใช้จ่ายในการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์ครัวเรือนยังคงเพิ่มขึ้น โดยเกือบ 1 ใน 5 ของผู้มีพฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแบบแผนการเกิดโรคเรื้อรัง อาทิ มะเร็งปอดและมะเร็งตับ ด้านภาระรายจ่ายและภาระหนี้สินของภาคครัวเรือนโดยรวมยังไม่น่าเป็นห่วง เนื่องจากอัตราการเพิ่มรายได้ของครัวเรือนสูงกว่าอัตราการเพิ่มของภาระรายจ่ายและภาระหนี้สิน แต่กลุ่มที่ยังมีความเปราะบางได้แก่ กลุ่มคนงานทั่วไป

มิติด้านสิ่งแวดล้อม: คุณภาพอากาศปริมาณฝุ่นขนาดเล็กยังเป็นปัญหาหนักที่สุดใน บริเวณเคหะชุมชนดินแดง ของกรุงเทพฯ และ ก๊าซโอโซนยังคงเกินมาตรฐานในพื้นที่เดิม คือ เขตยานนาวา และ บางขุนเทียน กรุงเทพฯ ในต่างจังหวัดได้แก่ อำเภอกระทุ่มแบน สมุทรสาคร อำเภอบางกรวย นนทบุรี และตำบลหน้าพระลาน สระบุรี ส่วนมลพิษทางเสียงพื้นที่ริมถนนในกรุงเทพฯ และสระบุรียังคงมีระดับเสียงเกินค่ามาตรฐาน

เรื่องเด่นประจำฉบับ

การออมเพื่อสุขภาพ

สถานการณ์และแนวโน้ม ประเทศไทยในอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีผู้สูงอายุถึงหนึ่งในสี่ของประชากร และเป็นสังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบ อัตราการเจริญพันธุ์ลดลงอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ปัจจุบันนี้ ครัวเรือนที่สมาชิก 4 คนขึ้นไปมีน้อยลง ขณะที่ขนาดครอบครัวที่มีสมาชิก 1-2 คน มีมากขึ้น สะท้อนว่าผู้สูงอายุต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น สัดส่วนการออมต่อรายได้ส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น แต่ก็มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.1 ในปี 2549 ซึ่งไม่น่าจะเพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น

สถานการณ์การออมเพื่อการสุขภาพของไทยในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นการออมแบบบุคคลทั้งที่เป็นแบบบังคับและแบบสมัครใจ ครอบคลุมประชากรประมาณร้อยละ 30 ได้แก่

- กองทุนที่นายจ้างร่วมจ่ายเงินสมทบ เช่น กองทุนประกันสังคม กรณีสุขภาพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- กองทุนการออมที่ประชาชนเป็นผู้จ่ายฝ่ายเดียว เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนรวมเพื่อการเกษียณอายุ การประกันชีวิตที่มีลักษณะเป็นการออมทรัพย์ โดยเฉพาะการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

ผู้มีงานทำออมเพียงหนึ่งในสี่ของรายได้ ผลการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการออมของกลุ่มผู้มีงานทำที่มีความสามารถ

in land transportation increased as high as 53.8 percent, due chiefly to excess -speed limit driving.

Behavioral and Living Dimensions: Household spending on tobacco continued to increase, as over one-fifth of those who smoke and drink alcoholic beverages were the elderly, in line with an increase in some chronic diseases, notably lung and liver cancers. The household expenditures and indebtedness had not been at an alarming level, due to the proportionate increase in household income as against expenditures and debts. However, general workers were in the vulnerable groups.

Environmental Dimension: Micro dust was alarmingly dangerous in Din Daeng Community in Bangkok, and ozone volume still exceeded the standard in previously identified areas of Yan Nawa and Bang Khun Thian of Bangkok, including those provincial areas in Krathum Baen District of Samut Sakhon Province, Bang Khruai District, Nonthaburi Province, and Tambon Na Phra Lan, Saraburi Province. Noise pollution along the roads in Bangkok and Saraburi still exceeded the limits.

Highlights

Retirement Savings

Current Situation and trends: The proportion of the elderly will represent over one-fourth of the total population of Thailand in the next 20 years, and the country will turn to a complete ageing society. Fertility rate will drop continuously, and the proportion of families, with four members or higher, will be less prevalent, when compared with smaller families with only 1-2 members. These will reflect a possibility for older people to increasingly rely on themselves. The proportion of savings per personal income increased at only 9.1 percent in 2006, which might not be sufficient for their future expenses.

Retirement savings in Thailand are mostly individual savings in both compulsory and voluntary schemes, covering only 30 percent of the population, i.e.,

- Funds with co-contribution by the employers, e.g., the social security retirement fund, pension fund and provident fund
- Funds / savings with solely individual contribution, e.g., Retirement Mutual Fund (RMF), and Endowment Life Insurance

The present savings among career people represent only one-fourth of their total income. The recent self-assessment of savings habits among 1,230 career people, with affordable

ออมได้จำนวน 1,230 คน พบว่า ผู้มีงานทำประเมินตนเองว่าสามารถออมได้ร้อยละ 60.7 และผู้ที่ออมได้สามารถออมได้ทุกเดือนร้อยละ 64.5 โดยสามารถออมได้เฉลี่ยร้อยละ 27 ของรายได้หลักและรายได้เสริม หรือคิดเป็นเงิน 3,857 บาทต่อเดือน

การออมในชุมชนเพื่อการชราภาพของแรงงานนอกระบบ การออมในชุมชนเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งกำลังมีบทบาทสำคัญสำหรับประชากรกลุ่มแรงงานนอกระบบ มีหลายรูปแบบที่ริเริ่มและระดมทุนมาจากชุมชนเอง เช่น กองทุนสวัสดิการและบำนาญประชาชน การใช้กลุ่มสัจจะลดรายจ่ายวันละ 1 บาท เพื่อทำสวัสดิการภาคประชาชน จังหวัดสงขลา การตั้งธนาคารหมู่บ้านเป็นฐานในการระดมทุนเพื่อจัดสวัสดิการบำนาญผู้สูงอายุให้คนในชุมชน

สัดส่วนการออมต่อรายได้ยังไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในยามสูงอายุ เมื่อประชากรวัยแรงงานก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ จะมีโอกาสในการทำงานน้อยลง แม้ว่าบางส่วนจะทำงานต่อเนื่อง แต่จะมีรายได้น้อยลง ขณะที่ยังคงมีความจำเป็นใช้จ่าย โดยเฉพาะรายจ่ายด้านสุขภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามวัย สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้มีการศึกษาความเพียงพอของรายได้หลังเกษียณของแรงงานภาคเอกชนที่มีรายได้อยู่ในระดับเฉลี่ย ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และประมาณการว่า จะต้องการเงินออมเพื่อใช้หลังเกษียณอายุรวมประมาณ 4.9 ล้านบาท

การออม : การสร้างหลักประกันรายได้ที่มั่นคงเมื่อสู่วัยสูงอายุ เป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย โดยเริ่มต้นได้ในทันทีด้วยการสร้างความเข้าใจและสร้างพฤติกรรมออมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตในระยะยาวตั้งแต่แรกเกิด *เร่งพัฒนาระบบและการบริหารจัดการการออมเพื่อชราภาพแบบถ้วนหน้าให้ครอบคลุมแรงงานที่ทำงานทั้งในและนอกระบบ ทั้งที่บริหารจัดการโดยรัฐ สถาบันการเงินเอกชน และชุมชน และให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่การเสริมสร้างกลไกของชุมชนให้เข้มแข็งมาช่วยจัดสวัสดิการเพื่อชราภาพ*

income showed only 60.7 percent of them were able to save. Of these, 64.5 percent of them said they saved every month, at 27 percent of both main and extra income, or Baht 3,857 a month.

Community savings for retirement among informal workers: This is another mode of savings, now playing an important role among informal workers. They are under varied schemes, initiated for fund mobilization within a community, such as People's Welfare and Pension Fund, Truth Groups for Expenditure Reduction by Baht 1 a day for people welfare provision in Songkhla Province, including establishment of a village bank for fund mobilization for retirement welfare provision among the local elderly in a community.

The proportion of savings per total income is still insufficient for retirement. When people at the working ages enter the final stages of life, they will have less opportunity for employment. Although some of them continue working, their income will drop, given their spending requirements, especially health-care expenses, which will increase in accordance with their ages. The Fiscal Policy Office recently conducted a study about the Sufficiency of Income after Retirement, among workers in the private sector, holding the average income level, being members of the social insurance and provident fund schemes. The study results showed that they would require total savings for retirement of Baht 4.9 Million on average.

Savings for income stability at the older ages: This is a mechanism to ensure security in life at every stage. This can be implemented promptly, through the creation of common understanding and habits of long-term savings at the younger ages, expedition of development of the universal savings scheme and management for retirement that covers both formal and informal workers. These should be managed by related government agencies, private financial institutions and communities. Special emphasis should be placed on the empowerment of community mechanisms for the provision of retirement welfare services.